

**V O D I Č
K R O Z
R U R A L N I
R A Z V O J**

PITANJA **25** ODGOVORA

Vodič kroz ruralni razvoj u 25 pitanja i 25 odgovora

(2. dopunjeno izdanje)

Regionalna razvojna agencija „Braničevo-Podunavlje“ d.o.o.
avgust 2016.

Vodič pripremili:

Ivana Antonijević, savetnik za turizam i ruralni razvoj, RRA „Braničevo-Podunavlje“

Branislav Milić, stručnjak za ruralni razvoj, GIZ-KWD

Sadržaj

Uvod.....	3
I. Osnove ruralnog razvoja – četiri pitanja i četiri odgovora	4
P 1 - Šta je ruralni razvoj?	4
P 2 - Šta su ruralna područja u EU?.....	4
P 3 - Šta su ruralna područja u Srbiji?.....	4
P 4 - Kakva su ruralna područja u Srbiji?.....	4
II. Zajednička poljoprivredna politika Evropske unije – sedam pitanja i sedam odgovora ...	5
P 5 - Zašto je Zajednička poljoprivredna politika EU važna za Srbiju?	5
P 6 - Kada je nastala?	5
P 7 - Zašto je nastala?.....	5
P 8 - Šta su osnovne koristi od ove politike?.....	5
P 9 - Kako se priprema?	5
P 10 - Kolika je finansijska vrednosti ove politike?.....	5
P 11 - Šta podržava Zajednička poljoprivredna politika?	5
III. Nacionalna politika za poljoprivredu i ruralni razvoj –dva pitanja i dva odgovora	6
P 12 - Kako je regulisana ova politika u Srbiji?.....	6
P 13 - Kako će Srbija razvijati ruralna područja?	6
IV. Podrška EU za poljoprivredu i ruralni razvoj - IPARD – četiri pitanja i četiri odgovora ...	8
P 14 – Ko može da koristi IPARD sredstava?	8
P 15 – Na šta potencijalni korisnici IPARD sredstava moraju da obrate pažnju pre nego što se odluče da konkurišu za sredstva?	8
P 16 – Kakav je princip finansiranja projekata iz IPARD II programa?.....	9
P 17 – Koji su uslovi za prijavu na IPARD konkurse?	10
V. Uloge i odnosi na lokalnu u razvoju ruralnih područja – osam pitanja i osam odgovora..	10
P 18 – Ko sve sa lokalna treba da učestvuje u razvoju ruralnih područja?	10
P 19 – Kakva je uloga lokalnih samouprava?	11
P 20 – Kakva je uloga drugih sektora na lokalnu?.....	11
P 21 – Kako poboljšati saradnju između sektora na lokalnu?.....	11
P 22 – Postoje li primeri dobre saradnje između sektora na lokalnu u EU?	11
P 23 – Kako poboljšati regionalnu saradnju?	12
P 24 – Koje su osnovne forme međuopštinske saradnje?.....	12
P 25 – Koje su osnovni preduslovi dobre i efikasne međuopštinske saradnje?	12
Važni kontakti i linkovi	13

Uvod

Projekat „Evropeizacija lokalnih politika u oblasti ruralnog razvoja“ realizuje Regionalna razvojna agencija „Braničevo-Podunavlje“ uz podršku Fondacije za otvoreno društvo Srbija. Projekat je nastao na temelju identifikovanih potreba za unapređenjem kapaciteta svih relevantnih aktera, među-sektorske saradnje i vertikalne komunikacije od lokalnog prema nacionalnom nivou, a sa ciljem unapređenja uslova za primenu aktuelnih javnih politika harmonizovanih sa standardima i normama EU u oblasti ruralnog razvoja, kao i povećanje njihove efektivnost i dobro upravljanje na lokalnom nivou. Projektom su predviđena 3 Specifična cilja, u skladu sa kojima su dizajnirane i 3 specifične grupe aktivnosti:

1. Unapređenje kapaciteta lokalnih aktera za sprovođenje politika i zakonodavstva u oblasti ruralnog razvoja kroz organizovanje različitih informativnih i edukativnih događaja i pripremi materijala o temama vezanim za Zajedničku poljoprivrednu politiku Evropske Unije, IPARD, LEADER pristup i druge.

2. Uspostavljanje regionalnog okvira za efikasnije sprovođenje javnih politika u oblasti ruralnog razvoja u regionu Braničevo-Podunavlje kroz pripremu Regionalne strategije ruralnog razvoja i povećano učešće građana.

3. Javno zagovaranje za veće učešće lokalnih i regionalnih aktera u kreiranju nacionalnih politika i procesu pregovaranja sa EU u oblasti ruralnog razvoja kroz podizanje svesti svih zainteresovanih strana i unapređenje saradnje i komunikacije “odozdo na gore”.

Ovaj Vodič je nastao kao proizvod realizovanog Programa radionica u oblasti ruralnog razvoja, na kojem je učestvovalo preko 130 lokalnih aktera – zaposlenih u lokalnim samoupravama i javnim ustanovama, predstavnika agro-biznis sektora, zadruga i profesionalnih udruženja, poljoprivrednih gazdinstava i organizacija civilnog društva. Kao i radionice, Vodič ima za cilj unapređenje informisanosti kroz upoznavanje sa osnovnim značenjima, mogućnostima i načinima primene EU principa u oblasti ruralnog razvoja na lokalnom nivou. Kao takav, namenjen je svim zainteresovanim lokalnim akterima uključenima u procese ruralnog razvoja, kreiranju lokalnih politika u toj oblasti i ruralnom stanovništvu.

I. Osnove ruralnog razvoja – četiri pitanja i četiri odgovora

P1 - Šta je ruralni razvoj?

O1 - Ruralni razvoj podrazumeva sve aktivnosti usmerene na održivi socio-ekonomski razvoj lokalnih seoskih područja/zajednica.

P2 - Šta su ruralna područja u EU?

O2 – U većini zemalja EU, koristi se metodologija Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), prema kojoj se područje u kojem je gustina naseljenosti manja od 150 stanovnika/km² definiše kao ruralno.

Obzirom na zastupljenost ruralnog stanovništva, ukoliko 15-50% ukupnog stanovništva na nekoj teritoriji živi u ruralnim zajednicama = značajno ruralno područje, a ako više od 50% stanovništva živi u ruralnim zajednicama = predominantno ruralno područje.

P3 - Šta su ruralna područja u Srbiji?

O3 – U Srbiji ne postoji definicija ruralnog područja.

Od Popisa 1981. godine u upotrebi je tipologija naselja koja se zasniva na tzv. pravnom kriterijumu, prema kojem su naselja razvrstana na "gradska" i "ostala". Prema ovoj podeli naselja, u Srbiji ima 167 gradskih naselja i 4.542 naselja koja su svrstana u "ostala". O „ostalima“ možemo uslovno govoriti kao ruralnim područjima.

P4 - Kakva su ruralna područja u Srbiji?

Manje naseljena: Od ukupno 7.186.862 stanovnika, u gradskim naseljima (oko 15% ukupne teritorije Srbije) živi 59,44%, dok u ostalim naseljima (oko 85% ukupne teritorije Srbije) živi 40,56%.

Socio-ekonomski devastirana: Ruralna područja karakteriše siromaštvo i socijalna isključenost, visoka zavisnost od poljoprivrede i slaba diversifikacija ekonomskih aktivnosti, negativan prirodni prirast i visok stepen iseljavanja, marginalizacija i slaba dostupnost različitih informacija i usluga (socijalnih, zdravstvenih, obrazovnih, itd.).

Prema OECD metodologiji, Srbija bi bila predominantno ruralna zemlja.

U 2013, 12% ruralnog stanovništva u Srbiji pripadalo je kategoriji apsolutno siromašnih.

II. Zajednička poljoprivredna politika Evropske unije – sedam pitanja i sedam odgovora

P5 - Zašto je Zajednička poljoprivredna politika EU važna za Srbiju?

O5 - Srbija se nalazi u procesu pristupanja u punopravno članstvo EU i usklađivanja sa politikama i praksama EU.

Kada Srbija postane punopravna članica EU, uređenja u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja rukovodiće se Zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP ili CAP na engleskom jeziku) koja se primenjuje u svim zemljama članicama.

P6 - Kada je nastala?

O6 - Posle II. svetskog rata (deo Rimskog ugovora 1958.)

P7 - Zašto je nastala?

O7 - Zbog potrebe da Evropa zadovolji i očuva sopstvene potrebe za hranom.

P8 - Šta su osnovne koristi od ove politike?

O8 - Zajedničko tržište i fer cena poljoprivrednih proizvoda.

P9 - Kako se priprema?

O9 - Na svakih 7 godina u skladu sa programskim periodima EU – trenutno je na snazi ZPP za 2014.-2020.

P10 - Kolika je finansijska vrednosti ove politike?

O10 - 362 milijarde € ili 38,9% ukupnog budžeta EU za programski period 2014.-2020.

P11 - Šta podržava Zajednička poljoprivredna politika EU?

O11 - Dva stuba:

I. Direktna plaćanja, subvencije

II. Ruralni razvoj koji se u EU realizuje kroz Evropski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD), koji ima 6 implementacionih prioriteta:

- Transfer znanja i inovacije
- Konkurentnost
- Lanci snabdevanja hranom i upravljanje rizicima
- Obnova, očuvanje i unapređenje eko-sistema
- Efikasnost resursa
- Zapošljavanje i razvoj u ruralnim sredinama

Više informacija:

www.ec.europa.eu/agriculture

III. Nacionalna politika za poljoprivredu i ruralni razvoj – dva pitanja i dva odgovora

P12 - Kako je regulisana ova politika u Srbiji?

O12 – Kroz sledeća osnovna dokumenta:

- Sektorski sporazum EU i Republike Srbije – Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju EU
- Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju
- Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju
- Nacionalnu strategiju poljoprivrede i ruralnog razvoja 2014.-2024.
- Godišnje uredbe o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju

Više informacija:

www.seio.gov.rs

www.mpzss.gov.rs/dokumenti

P13 - Kako će Srbija razvijati ruralna područja?

O13 – Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Sl. glasnik RS", br. 41/2009 i 10/2013 - dr. zakon), definisano je da se poljoprivredna politika i politika ruralnog razvoja Republike Srbije sprovode realizacijom Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srbije, Nacionalnog programa za poljoprivredu i Nacionalnog programa za ruralni razvoj.

Nacionalna strategija poljoprivrede i ruralnog razvoja 2014.-2024., između ostalog predviđa podršku ruralnom razvoju kroz:

- Jačanje konkurentnosti gazdinstava
 - Investicije u kapacitete gazdinstava (melioracije, zasadi, obnovljivi izvori energije, mehanizacija, oprema)
- Investicije u organizaciju proizvodnje i prerade
 - Uspostavljanje udruženja proizvođača, brendiranje, sertifikacija; Upravljanje rizicima, osiguranje useva
- Životna sredina i Manje povoljna područja
 - Podrška unapređenju standarda životne sredine; Organska proizvodnja, genetski resursi, integrisana proizvodnja, dobrobit životinja, šume (vetrozaštitni pojasevi); Nitratno osetljive zone
- Razvoj sela
 - Izgradnja i unapređenje komunalne infrastrukture; Diversifikacija dohotka domaćinstava (proizvodi sa zaštićenim geografskim poreklom, organska proizvodnja, turizam)
 - Partnerstva za teritorijalno-ruralni razvoj

Program predpristupne pomoći za ruralni razvoj RS - IPARD II program 2014.-2020.

Evropska komisija je 20. januara 2015. usvojila Program predpristupne pomoći za ruralni razvoj RS za 2014.-2020. - IPARD II, za koji je opredelila budžet u iznosu od 175 miliona €. Fokus Programa je na pružanju investicione podrške za jačanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora.

Predviđene Mere:

- Investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava
- Investicije u fizičku imovinu za preradu i marketing poljoprivrednih i ribarskih proizvoda
- Diversifikacija aktivnosti i razvoj biznisa na gazdinstvu
- Agro-ekološke-klimatske mere i mere organske poljoprivrede
- Implementacija LRS – LEADER pristup

Tokom programskog perioda, moguće je akreditovati dodatne mere i proširiti opseg i namenu podrške!

Više informacija:

www.mpzss.gov.rs

Predviđeno je da ostale mere ruralnog razvoja, koje nisu predviđene za podršku kroz IPARD Program, budu podržane kroz **Nacionalni program za poljoprivredu i ruralni razvoj (NPPRR) (u pripremi):**

- Investicije u fizička sredstva poljoprivrednih gazdinstava
- Investicije u preradu i marketing poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva
- Diversifikacija ruralne ekonomije
- Ruralna infrastruktura
- Kreiranje, transfer znanja i razvoj savetodavstva
- Mere i očuvanje životne sredine
- Razvoj šumarstva u ruralnim područjima
- Pripreme lokalnih strategija ruralnog razvoja – partnerstva za teritorijalno ruralni razvoj (LEADER pristup).

Razlike i komplementarnost IPARD II i NPPRR

- Oba Programa imaju za cilj podršku ruralnom razvoju.
- Mere nisu identične u oba Programa, već se nadopunjuju.
- S obzirom na razlike u finansijskim ograničenjima, sredstvima garancije i vrstama mera, pretpostavlja se da će različitim grupama korisnika biti atraktivniji jedan ili drugi Program.
- Uslovi i procedure za korišćenje sredstava programa se razlikuju

IV. Podrška EU za poljoprivredu i ruralni razvoj - IPARD – četiri pitanja i četiri odgovora

P14 – Ko može da koristi IPARD sredstva?

O14 – Za svaku pojedinačnu meru u IPARD Programu, jasno je definisano ko može da je koristi. U zavisnosti od mere, korisnici IPARD sredstava mogu da budu:

- Registrovana poljoprivredna gazdinstva
- Zadruge
- Fizička lica
- Privatna pravna lica, uključujući MSPP
- Profesionalna udruženja
- Lokalne akcione grupe

P15 – Na šta potencijalni korisnici IPARD sredstava moraju da obrate pažnju pre nego što se odluče da konkurišu za sredstva?

O15 – Potencijalni korisnici IPARD sredstava moraju da obrate posebnu pažnju na sledeće aspekte:

- Da li imaju pravo da ostvare podršku - Podrška nije 100% sigurna
- Da budu spremni da se od njih očekuje da poznaju i poštuju pravne propise - poštovanje propisa se očekuje i na kraju ulaganja
- Projekat bi trebao da bude dobro pripremljen i ozbiljan - proveriti cene prihvatljivih ulaganja, ne sme biti odstupanja u projektu, proveriti šta su prihvatljivi, a šta neprihvatljivi troškovi, obezbediti obrtna sredstva, biti svestan da visina investicije može znatno varirati i narasti od početno planirane, proveriti poreklo robe prihvatljivih troškova, mora postojati jasna veza između: Ponuda=Račun=Izvedeno stanje
- Pripremiti se na dug period obrade predmeta od strane IPARD Agencije i banke i to uračunati u ukupno potrebno vreme
- Spremiti se na dugi period realizacije investicije
- Potencijalni korisnik mora da bude bez poreskog duga
- Ne sme istovremeno da bude korisnik subvencionisane kreditne linije
- Spremiti se na potrebu da koriste i traže savete i savetnike

Primer vremenskog okvira pripreme i implementacije IPARD projekta (9-46 meseci)

Izvor: Georg d.o.o., Republika Hrvatska

	PRIPREMA PROJEKTA	OBRADA PROJEKTA	REALIZACIJA I ISPLATA
<i>Vremenski okvir</i>	2-20 meseci	3-6 meseci	4-20 meseci
<i>Aktivnosti</i>	Izrada projektne dokumentacije Vađenje potvrda Prikupljanje ponuda Prikupljanje ostale dokumentacije Izrada investicione studije Prijava na konkurs	Dopuna 1 Dopuna 2 Kontrola na terenu Komunikacija sa poslovnim bankom	Realizacija investicije Izveštaji Zahtev za odobrenje promena Zahtev za isplatu Isplata sredstava
<i>Željeni rezultati</i>	Poštovanje svih tehnoloških i zakonskih okvira Izrada kvalitetne prijave	Kompletiranje dokumentacije Realizacija kredita	Završetak investicije prema predatoj dokumentaciji Zatvaranje dela glavnice kredita

P16 – Kakav je princip finansiranja projekata iz IPARD programa?

O16 – Korisnik mora da obezbedi celokupni iznos sredstava (iz ličnih sredstava ili kredita) i nakon pozitivno ocenjene prijave ostvaruje pravo na povraćaj sredstava, tj. su-finansiranja u procentualnom iznosu u zavisnosti od mere (od 50% do 70% za pojedine mere).

Iznos su-finansiranja javnim sredstvima veći od onog koji je predviđen za određenu meru, može se ostvariti ukoliko su korisnici:

- Mlađi od 40 godina
- Žene
- Registrovani u naseljima koja su klasifikovana kao kao planinska područja¹
- Registrovani u naseljima koja su klasifikovana kao područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi²

¹ Opština Kučevo: Neresnica, Ceremošnja, Brodica; Opština Žagubica: Milanovac, Laznica, Izvarica, Lipe, Žagubica, Suvi Do, Selište (IPARD II Program, Aneks 4: Spisak naselja u planinskim područjima)

² Opština Žabari – sva naselja; Opština Golubac: Brnjica, Golubac, Dobra; Opština Malo Crniće – sva naselja, Opština Petrovac na Mlavi: Oreškovića (IPARD II Program, Aneks 5: Spisak naselja u područjima sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi)

P17 – Koji su uslovi za prijavu na IPARD konkurse?

O17 – Postoje tzv. opšti uslovi za sve korisnike i sve mere, i specifični uslovi za pojedine mere i pojedine kategorije korisnika, koji se definišu u samom konkursu.

Opšti zahtevi koji se odnose na sve mere:

- Ispunjeni minimalni nacionalni standardi u skladu sa relevantnim važećim Zakonima i Propisima, a u pogledu registracije poljoprivrednog gazdinstva, dobrobiti životinja i zaštite životne sredine, zdravstvene bezbednosti hrane i hrane za životinje, kao i načina obeležavanja i registrovanja životinja,
- Ispunjeni opšti kriterijumi prihvatljivosti, u smislu prihvatljivosti (tip, vrednost, poreklo troška) i neprihvatljivosti troškova (npr. carina, PDV, polovna mehanizacija i oprema, troškovi održavanja, i dr.)
- Postoji mogućnost kontrole i proverljivosti mera.

Drugi obavezni uslovi za prijavu na konkurs (propisani za pojedinačnu meru/konkurs):

- Vlasništvo zemljišta/objekta, bez tereta
- Pripremljen poslovni plan ili investiciona studija (u zavisnosti od visine investicije)
- Specifikacija troškova opreme/investicije i pribavljene ponude
- Pripremljena sva druga neophodna prateća dokumentacija (propisana konkursom)
- Pribavljene sve relevantne saglasnosti i dozvole (propisane konkursom)

V. Uloge i odnosi na lokalnu u razvoju ruralnih područja – osam pitanja i osam odgovora

P18 – Ko sve sa lokalna treba da učestvuje u razvoju ruralnih područja?

O18 – Svi oni kojih se ovo pitanje tiče.

Teorije dokazuju da što je više aktera uključeno u proces saradnje i objedinjavanje napora za rešavanje individualnih problema, uvećavaju se kapaciteti za rešavanje problema. Ruralne teritorije ispoljavaju posebne potrebe za saradnjom.

Neophodno je da međusobno saraduju:

- Pojedinci
- Udruženja
- Privatni sektor
- Lokalne samouprave i druge javne institucije
- Regionalne razvojne agencije

P19 – Kakva je uloga lokalnih samouprava?

O19 – Velika.

Od ključnog je značaja da donosioci odluka, lokalne samouprave, prepoznaju i razumeju različite potrebe i težnje ruralnog stanovništva, kako bi efikasnije zastupali njihove interese. Smatra se da je lokalni nivo vlasti bliži lokalnoj javnosti i demokratskom sistemu donošenja odluka, da ima mogućnost da brže prevodi lokalne politike u lokalne aktivnosti, da bolje poznaje lokalne prilike i lokalne veštine i da može brže prilagoditi lokalne politike lokalnim uslovima.

P20 – Kakva je uloga drugih sektora na lokalnu?

O20 – Velika.

Saradnja između npr. lokalnih samouprava i civilnog i poslovnog sektora u većini slučajeva još uvek je samo na formalnom nivou i odnosi se, uglavnom, na pripreme radnje u razvojnom procesu u vezi sa pitanjima definisanja lokalnih politika. Uobičajeno je da je poslovni sektor manje prisutan u ovim vidovima saradnje i da ne participira u dovoljnoj meri. Međutim, od izuzetne je važnosti uspostaviti saradnju i raspodeliti odgovornosti i poslove.

P21 – Kako poboljšati saradnju između sektora na lokalnu?

O21 – Uključivanjem u poslove.

Lokalne samouprave bi, npr. u procesu planiranja politika koje imaju nameru da stimulišu razvoj ruralnih zajednica trebale da vode računa o ravnomernom učešću svih sektora, uključujući i stanovništvo, da informiše druge o potencijalnim benefitima od uključivanja u ovaj proces, kreira mehanizme razvoja poverenja u javne institucije, razvija osećaj socijalne odgovornosti itd. Jedan od savremenih modela uspostavljanja partnerskih odnosa sa poslovnim sektorom je i kreiranje i podrška inicijativama javno-privatnog partnerstva.

P22 – Postoje li primeri dobre saradnje između sektora na lokalnu u EU?

O22 – LEADER predstavlja jedan od pristupa lokalnom razvoju, koji zastupa dizajn i implementaciju planova (lokalnih strategija ruralnog razvoja) i akcija na temelju potreba lokalnih zajednica na jednoj određenoj teritoriji, kroz partnerstvo lokalnih aktera (lokalne akcione grupe - LAG).

U slučaju LEADER pristupa LAG čine partneri iz različitih lokalnih socio-ekonomskih sektora, a predstavnici građana moraju da čine najmanje 50% ovog partnerstva. Oblast koju predstavlja partnerstvo mora biti koherentna i da ima kritičnu masu ljudskih, finansijskih i ekonomskih resursa. LAG mora da ima sposobnost da definiše i sprovodi definisane Lokalne strategije i da bira projekte koji će biti finansirani u okviru Strategije.

Više informacija:

www.enrd.ec.europa.eu

P23 – Kako poboljšati međuopštinsku/regionalnu saradnju?

O23 – Međuopštinska saradnja može se tretirati i primeniti kao model za razvoj i unapređenje kvaliteta života u ruralnim sredinama.

Međuopštinsku saradnju treba posmatrati kao instrument za:

- Jačanje uticaja i aktivnosti lokalnih samouprava.
- Rešavanje određenih problema ili dodavanje vrednosti lokalnim resursima.

P24 – Koje su osnovne forme međuopštinske saradnje?

O24 – Forme se razlikuju u odnosu, pre svega, na pravni i ekonomski aspekt.

Pravno posmatrano, međuopštinska saradnja može da bude:

- o Neformalna "saradnje na pojedinačnim temama",
- o Udruženje opština,
- o Posebni entiteti međuopštinske saradnje unutar jedinica lokalne samouprave.

Sa ekonomskog aspekta međuopštinska saradnja može da bude:

- o Vođena saradnja - uglavnom od strane donatorskih organizacija ili vezana za pojedinačni projekat,
- o Samoinicijativna - obezbeđen poseban zajednički javni servis, ili deo nadležnosti kod drugih institucija ili službi.

P25 – Koje su osnovni preduslovi dobre i efikasne međuopštinske saradnje?

O25 – Sledeće preduslove svi učesnici u međuopštinskoj saradnji moraju da imaju u vidu:

- Rukovodstvo koje podržava koncept saradnje
- Duboko razumevanje samog koncepta, njegovih ograničenja i mogućnosti
- Dovoljno ekspertize da se iskoristi međuopštinska saradnja
- Jasno poznavanje uloge i nadležnosti nacionalnih institucija poput Stalne konferencije gradova i opština
- Uloga centralnog nivoa vlasti koji bi trebao da preuzme inicijativu, vođstvo i odgovornosti nad procesom
- Uloga međunarodnih organizacija u širenju dobrih i praktičnih iskustva stečenih širom Evrope.

Otvorena pitanja

1. Nedostatak definicije ruralnog područja u RS
2. Neophodne promene/usklađivanje zakonske regulative
3. Kakva je uloga i učešće komercijalnih banaka?
4. Kakve su budžetske mogućnosti RS za učešće u predpristupnom finansiranju?
5. Kakav nam budžet (RS/LS), za podršku poljoprivredi i razvoju sela treba?
6. Ko i kako će pomoći korisnicima da učestvuju u procesu, pripreme prijave i koriste predpristupna sredstva?
7. Kakva je uloga Savetodavnog sektora? ...

Važni kontakti i linkovi

Opštine Regiona

Grad Smederevo

Fond za razvoj poljoprivrede
Omladinska br. 1, Smederevo
026/4622-325
fond.poljoprivreda@smederevo.org.rs
www.smederevo.org.rs

Opština Smederevska Palanka

Odeljenje za lokalni razvoj
Vuka Karadžića 25, Smederevska Palanka
026/321-122
ler@smederevskapalanka.rs
razvojsela.palanka@gmail.com
www.smederevskapalanka.rs

Opština Golubac

Odeljenje za privredu i finansije
Cara Lazara 15, Golubac
012/678-169
office@golubac.org.rs
www.golubac.org.rs

Opština Žabari

Fond za razvoj poljoprivrede sa
Kancelarijom za pomoć poljoprivrednim
gazdinstvima
012/250-053
fondzapoljoprivreduzabari@gmail.com
www.zabari.org.rs

Opština Petrovac na Mlavi

Odeljenje za imovinsko pravne poslove i
privredu
Srpskih Vladara 165, Petrovac na Mlavi
012/332-722; lok 238
info@petrovacnamlavi.rs
www.petrovacnamlavi.rs

Opština Žagubica

Odeljenje za privredu i ekonomski razvoj
Trg oslobođenja 1, Žagubica
012/76-43-601,76-43-153
milosevicradisa@gmail.com
milosavljevic.dragana83@gmail.com
www.zagubica.org.rs

Opština Velika Plana

Odeljenje za privredu i lokalni ekonomski
razvoj
Miloša Velikog 30, Velika Plana
026/514-236
privredaler.vplana@gmail.com
www.velikaplana.org.rs

Grad Požarevac

Odeljenje za privredu, zaštitu životne
sredine i lokalno ekonomski razvoj
Drinska 2, Pozarevac
012/539-617
poljoprivreda@pozarevac.rs
www.pozarevac.rs

Opština Veliko Gradište

Odeljenje za privredni i ekonomski razvoj
i dijasporu
Žitni trg 1, Veliko Gradište
012/660-444
jpetrovic@velikogradiste.org.rs
www.velikogradiste.org.rs

Opština Malo Crniće

Odsek za urbanizam, poljoprivredu i
inspekcijske poslove
Glavna 80, Malo Crniće
012/280-016
uprava@opstinamalocrnice.org
www.opstinamalocrnice.org

Opština Kučevo

Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj
Svetog Save 76, Kučevo
012/852-141; lok 203
lerkucevo@yahoo.com
ljubomirmisic68@gmail.com
www.kucevo.rs

Poljoprivredne savetodavne i stručne službe

PSSS Požarevac

Dunavska br. 91, Požarevac
012/553-131
pssstiq@open.telekom.rs

PSSS Smederevo

Železnicka bb, Kolari, Smederevo
026/4711-035
info@psssd.org.rs

Obrazovne i naučno-istraživačke ustanove u Regionu

Visoka tehnička škola strukovnih studija Požarevac

Nemanjina 2, Požarevac
012/531-667, 012/531-668
visa_po@ptt.rs
www.vts-pozarevac.edu.rs

Poljoprivredna škola sa Domom učenika „Sonja Marinković“, Požarevac

Ilije Birčanina 70, Požarevac
012/541-156, 223-388
poljsk@mts.rs
www.poljsk.edu.rs

Tekstilno-tehnološka i poljoprivredna škola „Despot Đurađ“, Smederevo

17. oktobar 40, Smederevo
026/640-930
skola@despot.edu.rs
www.despot.edu.rs

Srednja škola „Žikica Damnjanović“, Smederevska Palanka

Glavaševa 81, Smederevska Palanka
026/310-839, 310-237
sszdam@verat.net
www.zikicadamnjanovic.edu.rs

Veterinarski specijalistički institut Požarevac

Dunavska br. 89, Požarevac
012/554-840, 554-940, 554-941
office@vsipozarevac.com
www.vsipozarevac.com

JP Stočarsko veterinarski centar za reprodukciju i veštačko osemenjivanje „Velika Plana“

28. oktobra 28, Velika Plana
026/516 336, 516 625
www.svcvelikaplana.com

Superior d.o.o.

Bulevar Oslobođenja 238, Velika Plana
026/4 150 150
office@superior-seeds.co.rs
www.superior-seeds.co.rs

Institut za povrtarstvo d.o.o.

Karađorđeva 71, Smederevska Palanka
026/317 170
info@institut-palanka.co.rs
www.institut-palanka.co.rs

Nacionalne institucije i tela

Vlada Republike Srbije

www.srbija.gov.rs

Kancelarija za evropske integracije Vlade RS

www.seio.gov.rs

Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom Vlade RS

www.civilnodrustvo.gov.rs

Fond za razvoj RS

www.fondzarazvoj.gov.rs

Agencija za privredne registre

www.apr.gov.rs

Republički zavod za statistiku

www.webrzs.stat.gov.rs

Privredna komora Srbije

www.pks.rs

Regionalna privredna komora Požarevac

www.rpkp.co.rs

Stalna konferencija gradova i opština

www.skgo.org

Više o EU i ZZP

Delegacija Evropske Unije u RS

www.europa.rs

EU info centar

www.euinfo.rs

Nacionalni konvent o Evropskoj Uniji

www.eukonvent.org

Udruženje novinara za Poljoprivredu Agropress

www.agropress.org.rs

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine

www.mpzss.gov.rs

Uprava za agrarna plaćanja

www.uap.gov.rs

Poljoprivredne stručne službe Srbije

www.pssss.rs

Sistem tržišnih informacija poljoprivrede Srbije

www.stips.minpolji.gov.rs

Institut za ekonomiku poljoprivrede

www.iep.bg.ac.rs

Popis poljoprivrede 2012

www.popispoljoprivrede.stat.rs

Zadružni savez Srbije

www.zssrbije.org

Mreža za podršku ruralnom razvoju

www.ruralinfoferbia.rs

Opšti direktorat Evropske komisije za poljoprivredu i ruralni razvoj

www.ec.europa.eu/dgs/agriculture

Evropska mreža za ruralni razvoj

www.enrd.ec.europa.eu

EurActiv.rs - Evropska unija na srpskom internet portalu

www.euractiv.rs

Evropa za poneti – Android aplikacija

www.play.google.com/store/apps/details?id=rs.bos.evropazaponeti&hl=en

**EUROPEIZACIJA
LOKALNIH POLITIKA
U OBLASTI
RURALNOG RAZVOJA**

Realizaciju projekta podržala:

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA